

YKn kestävän kehityksen raportti ja sen merkitys Suomelle

18.5.2018

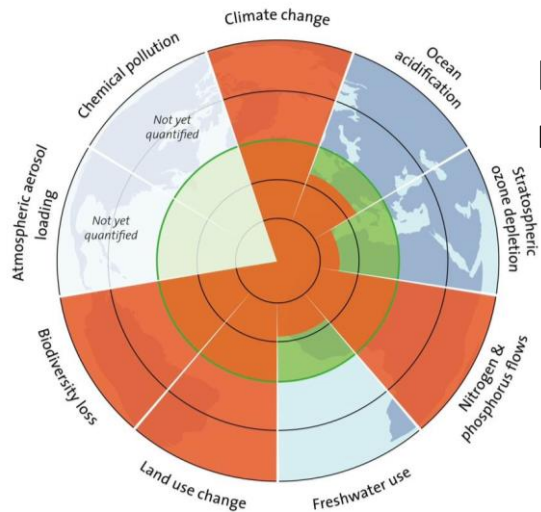
SDPn tulevaisuusfoorumi

Eeva Furman

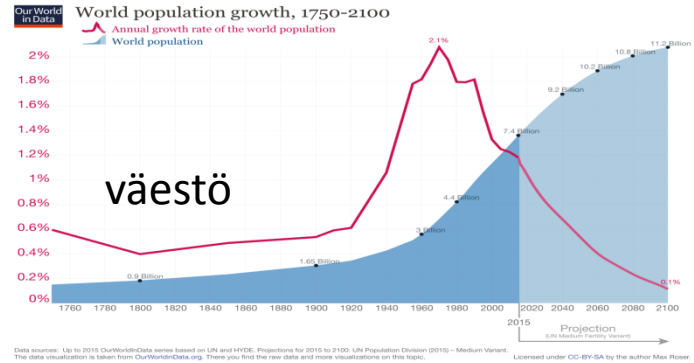
Suomen ympäristökeskus SYKE

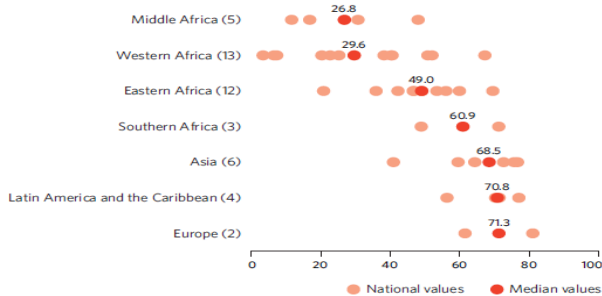

Planeetan rajat

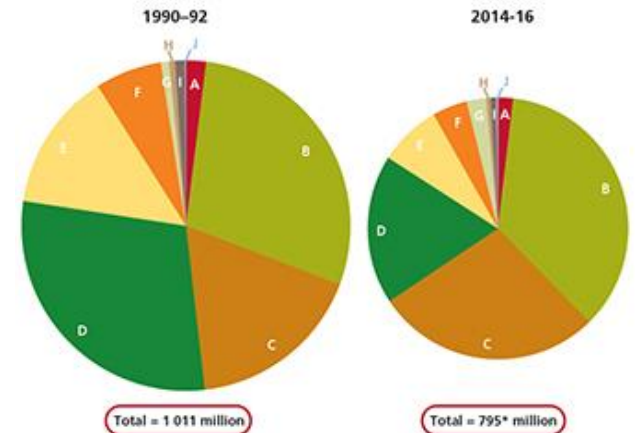
Maailma ei ole kaikilta osin kestävä...

Proportion of women aged 15 to 49 years (married or in union) who make their own informed decisions regarding sexual relations, contraceptive use and health care, 2007-2015 (latest available) (percentage)

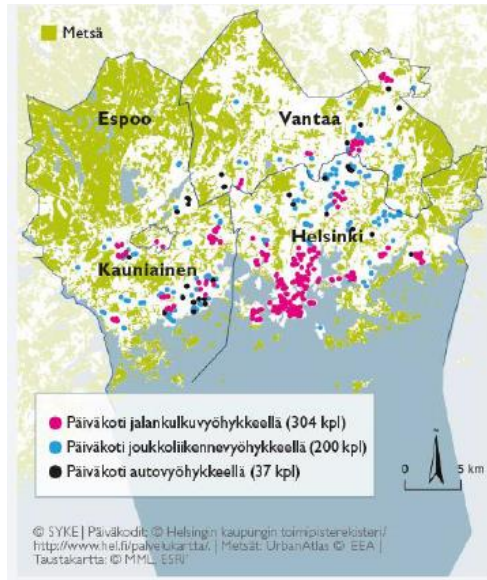
Note: The figure reflects available data from 45 countries (covering 7 per cent of the world's population) over the period 2007-2015. The number of countries represented in each region is in parentheses.

Naisten itsenäisyys

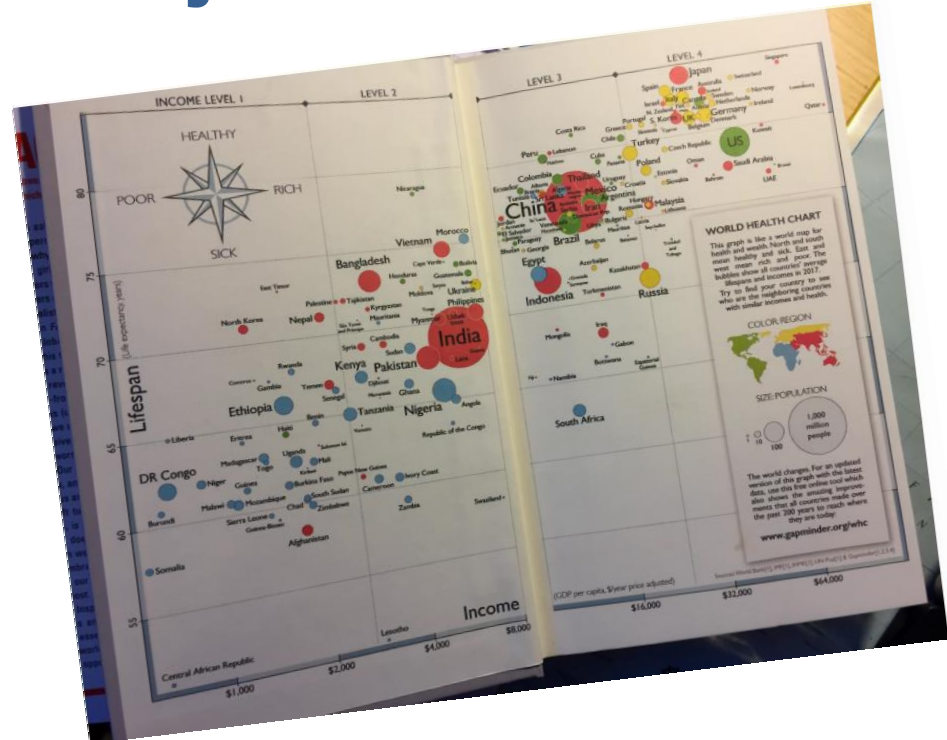

nälkä

Toisaalta, on paljon hyvää jäljellä, paljon edistymistä tapahtunut ja muutosta tapahtumassa...

Suomen kaupunkien viherrakenne

Useilla mittareilla hyvinvointi laajasti lisääntynyt

Rosling ym. Factfulness 2018

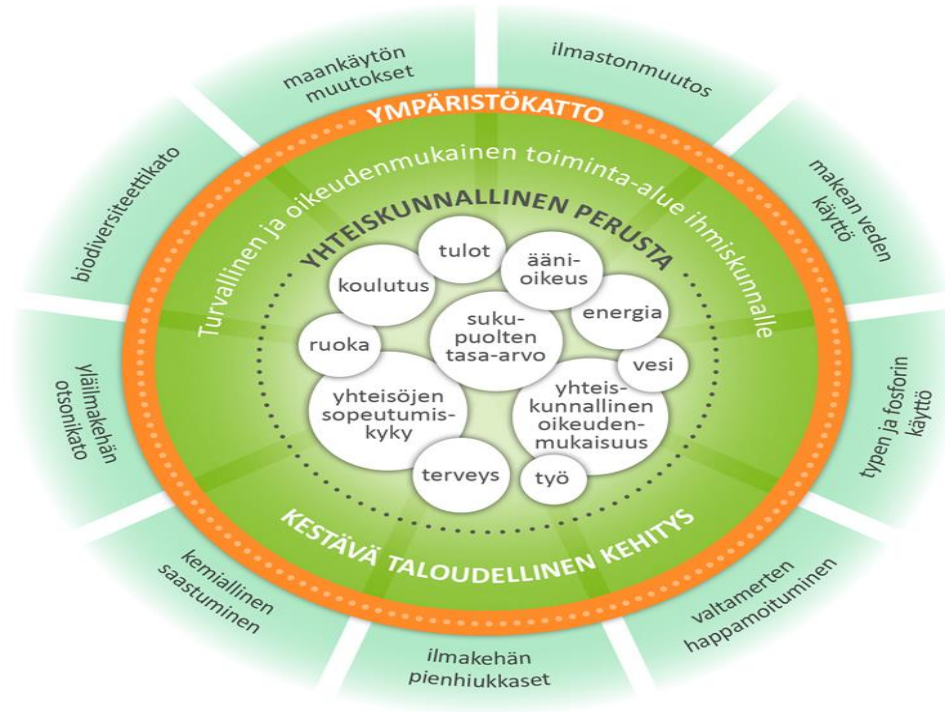

***”Jos
oikeudenmukaisuus
yhdeksi puuttuu, ei
sitä ole kellään”***

S Y K E

Planetaariset rajat ja yhteiskunnallinen perusta luovat turvallisen ja oikeudenmukaisen toimintakentän ihmiskunnalle

Oppiiko ihmiskunta elämään turvallisella ja globaalisti oikeudenmukaisella toiminta-alueella?

Agenda2030 sateenvarjo muille sopimuksille: luonnon monimuotoisuus CBD, Pariisin ilmastopöytäkirja, kestävä kaupunkiagenda...

#AGENDA2030 | #GLOBALGOALS

Ekosysteemit – Kumppanuudet – Äiti maa

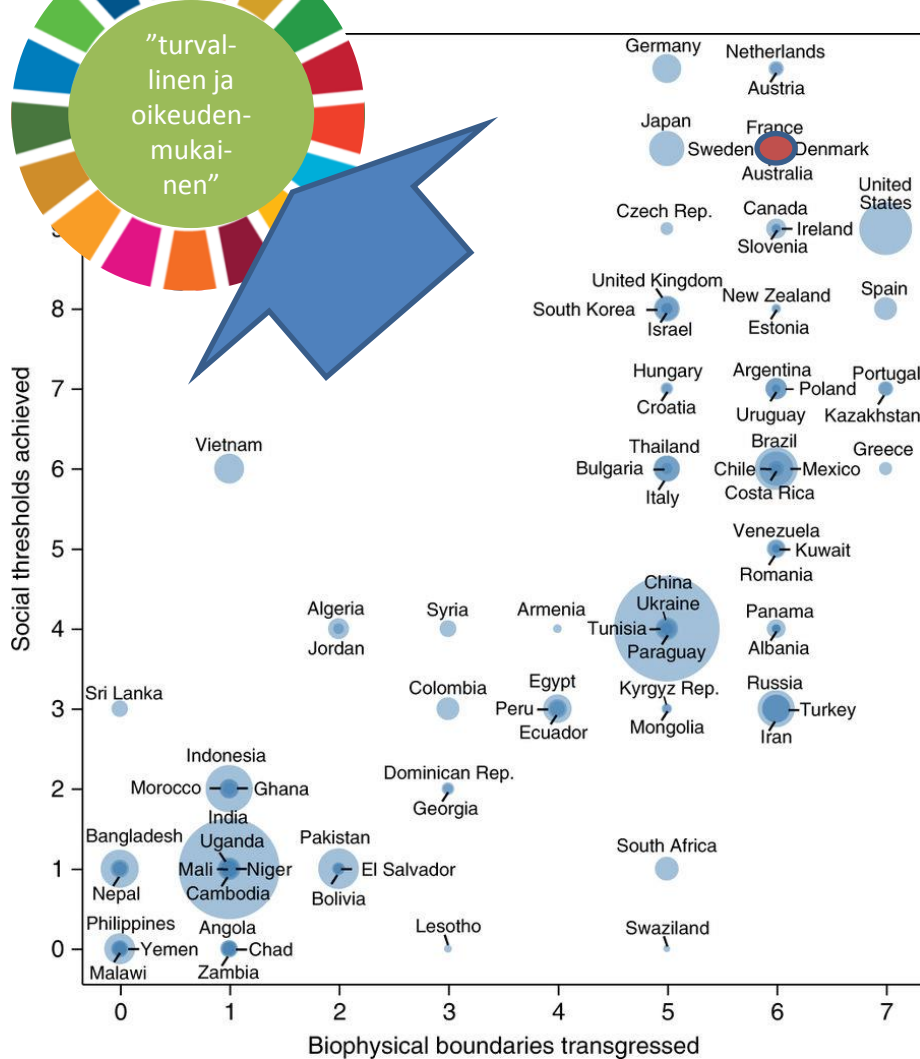
Integraatio

Kytkenäät

#AGENDA2030 | #GLOBALGOALS

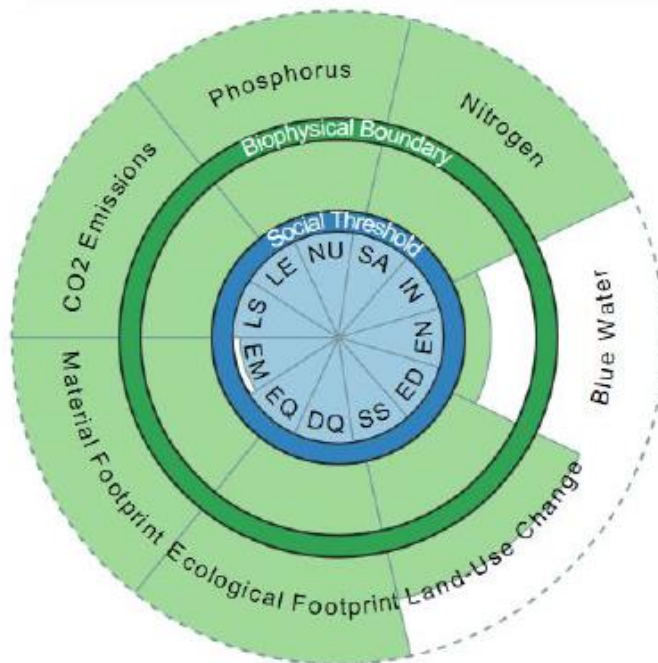
Kaikki maat toimivat – Universaalisuus – ketään ei jätetä

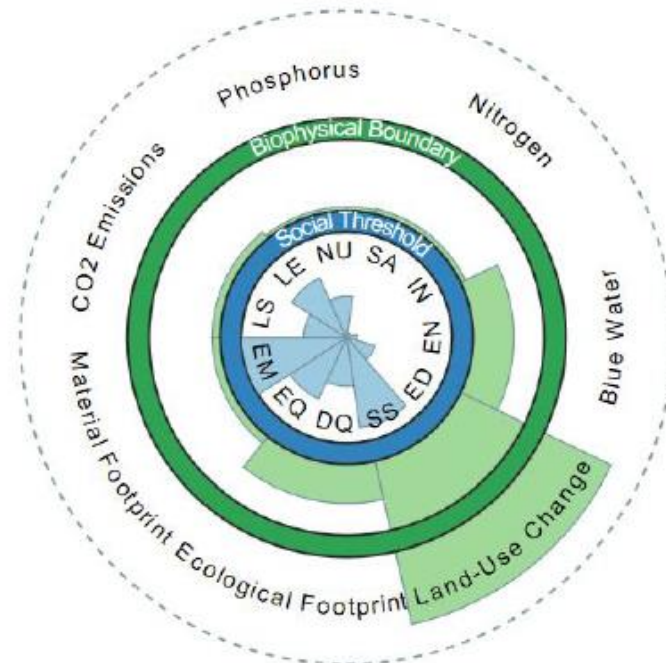
**Kaikille hyvä elämä
maapallon rajoissa**

O'Neill et al. (2018)
Nature Sustainability-lehti

Suomi ja Madagaskar

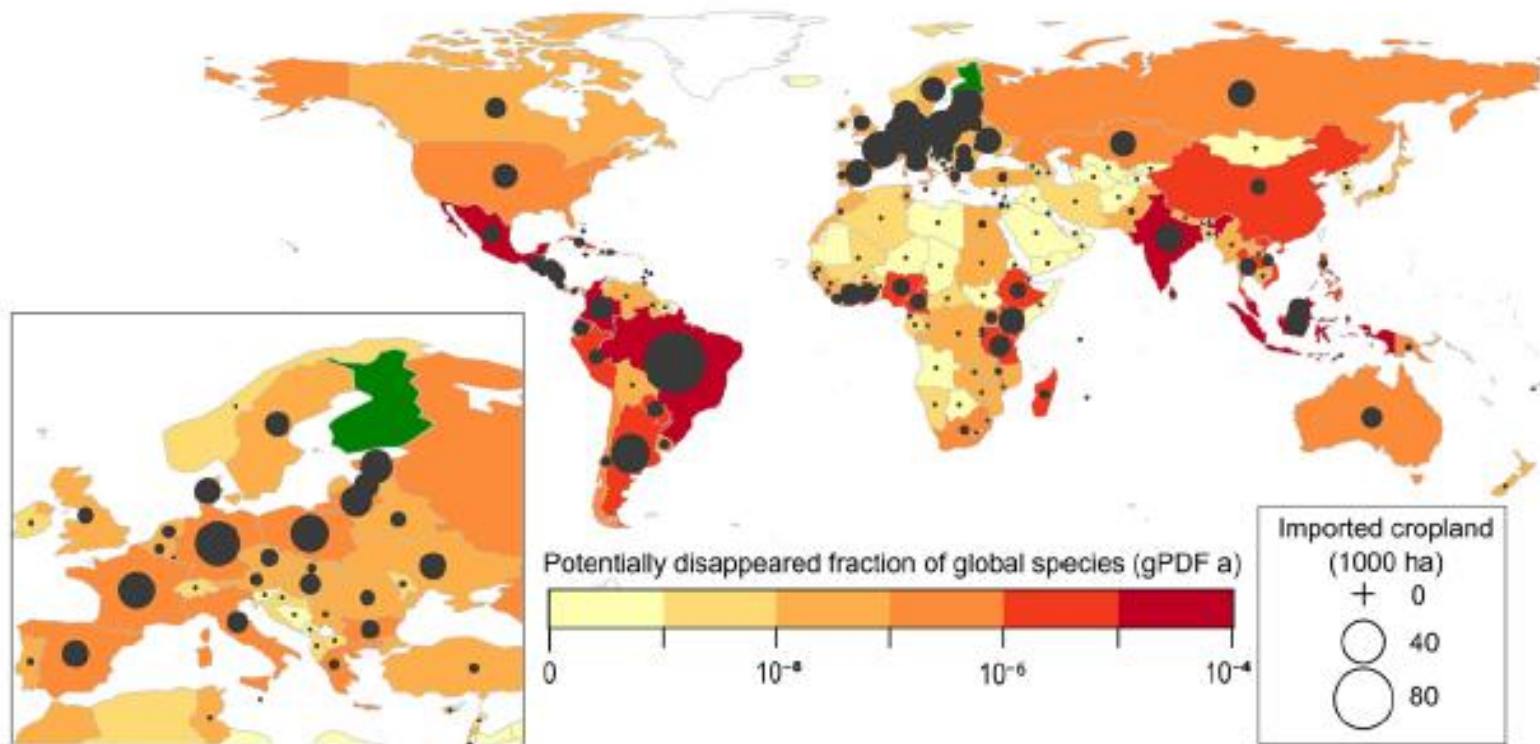

LS - Life Satisfaction	ED - Education
LE - Healthy Life Expectancy	SS - Social Support
NU - Nutrition	DQ - Democratic Quality
SA - Sanitation	EQ - Equality
IN - Income	EM - Employment
EN - Access to Energy	

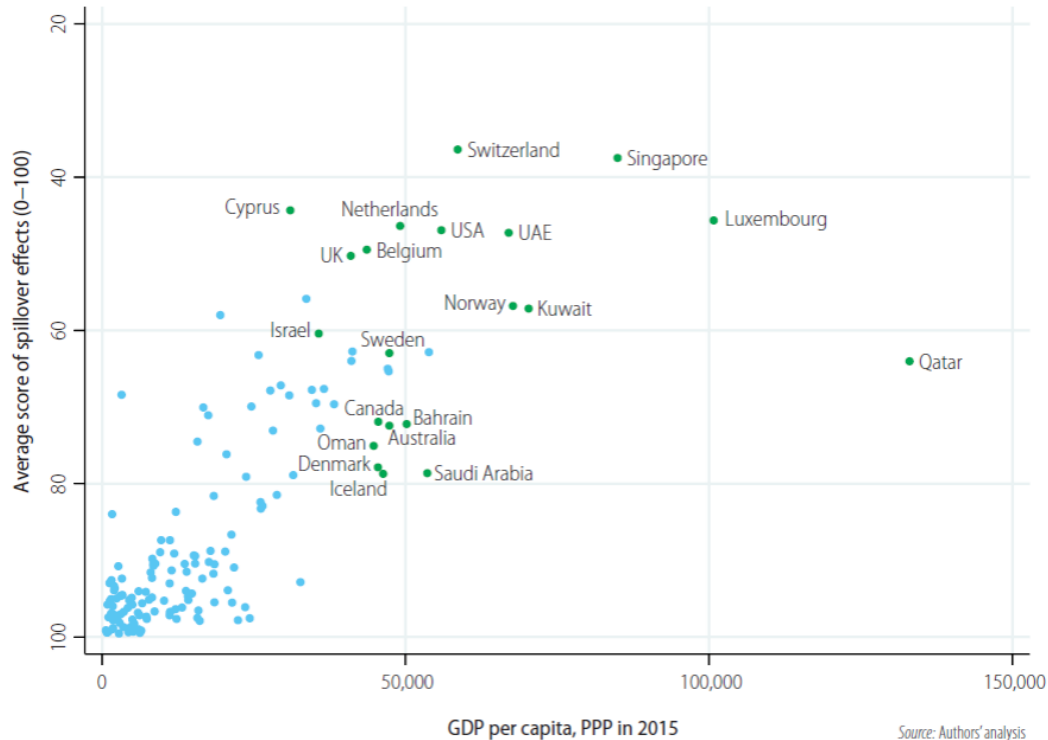
O'Neill et al. (2018)
Nature Sustainability-lehti

Suomeen tuotujen maataloustuotteiden ulkoisvaikutukset

Maiden kehityksen kestävyys ulkoisvaikutukset huomioitaessa

Figure 2 | Average spillover scores against Gross Domestic Product (GDP) per capita in purchasing power parity (PPP)

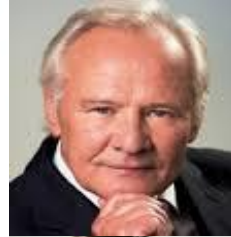

Ulkoisvaikutukset
liittyvät:

- Ympäristöön
 - Talouteen,
kauppaan ja
hallintaan
- Turvallisuuteen

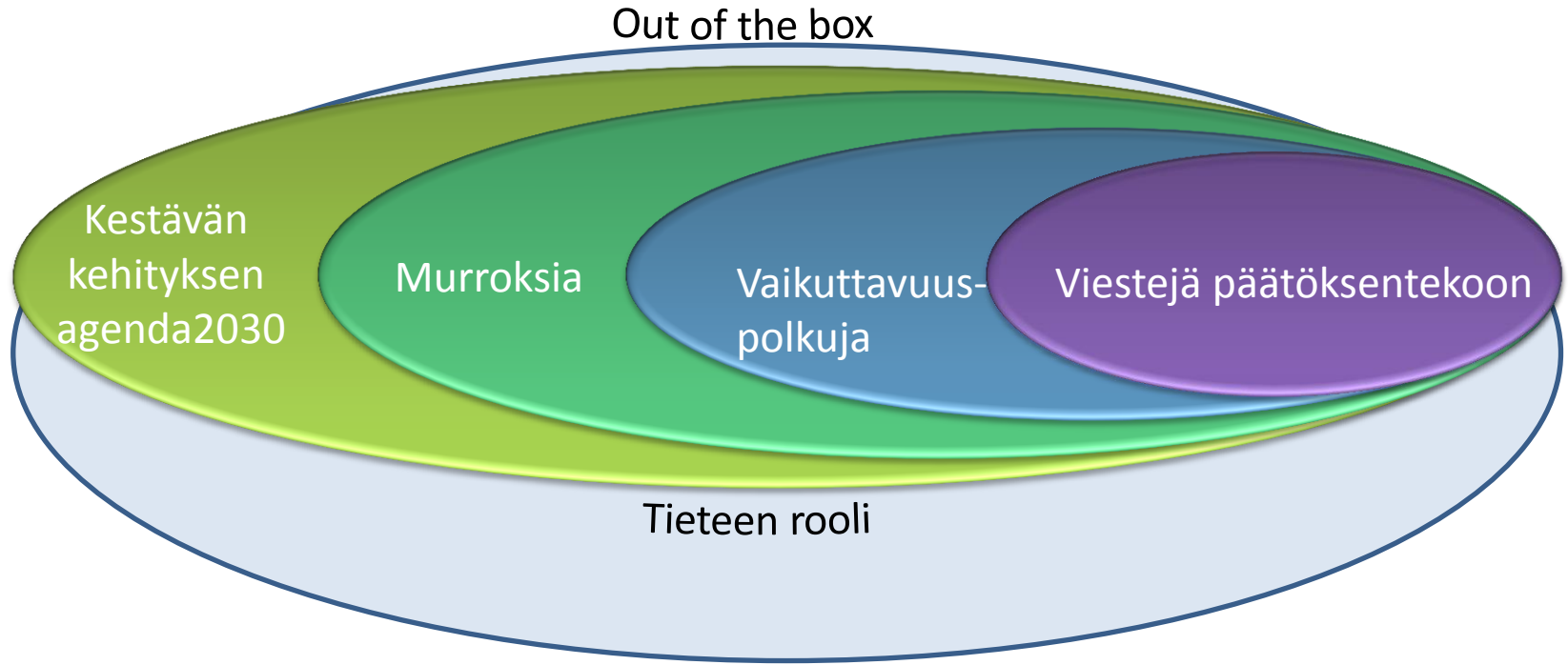
15 tutkijan riippumaton ryhmä, joka laatii joka 4. vuosi GSDR:n (aloitti 2/2017, valmis kesällä 2019)

- **Tieteen viestejä globaalin kestävän kehityksen tilasta ja siitä, miten tulisi edetä kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanossa**

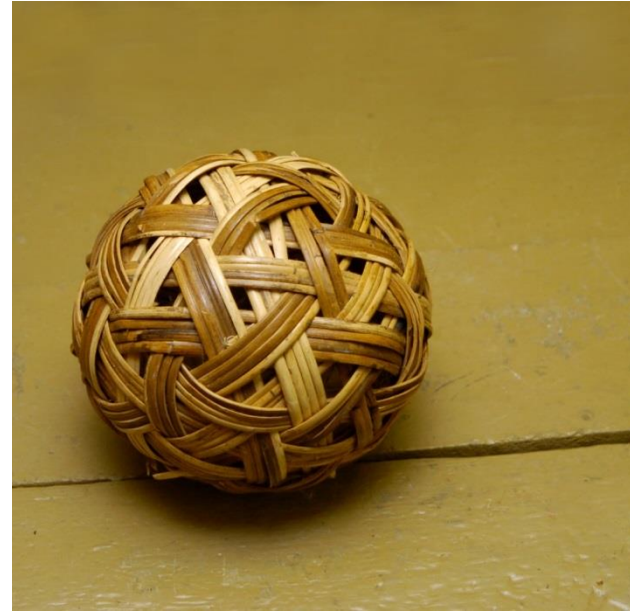
Raportin rakenne

Kestävyyden avainhaasteet:

ongelmat ympäristöllisiä, ratkaisut yhteiskunnallisia

- Sosiaaliturvajärjestelmät, riskien hallinta
- Sukupuolten välinen tasa-arvo
- Vastuu sosiaalisista ja ympäristön kysymyksistä arkielämän ytimeksi
 - yritykset, julkinen sektori, kotitaloudet, yksilöt
- Talouden hiiliriippuvuuden katkaisu
- Kestävän rahoitusjärjestelmän pitkän aikavälin hallintajärjestelmä
- Uudet teknologiat ja niiden laaja käyttöönotto

Tarve murrokselle nousee näistä

- Epäoikeudenmukaiset materian, pääoman, ihmisten ym. virrat
- Tavoitteiden kytkennät, hyödyt ja ristiriidat
- Hallinnan haasteet ja sen marginaalisuus
- Elintavat - käyttäytyminen
- Teknologian irrallisuus
- Talousjärjestelmä

Murroksia ratkaisuiksi

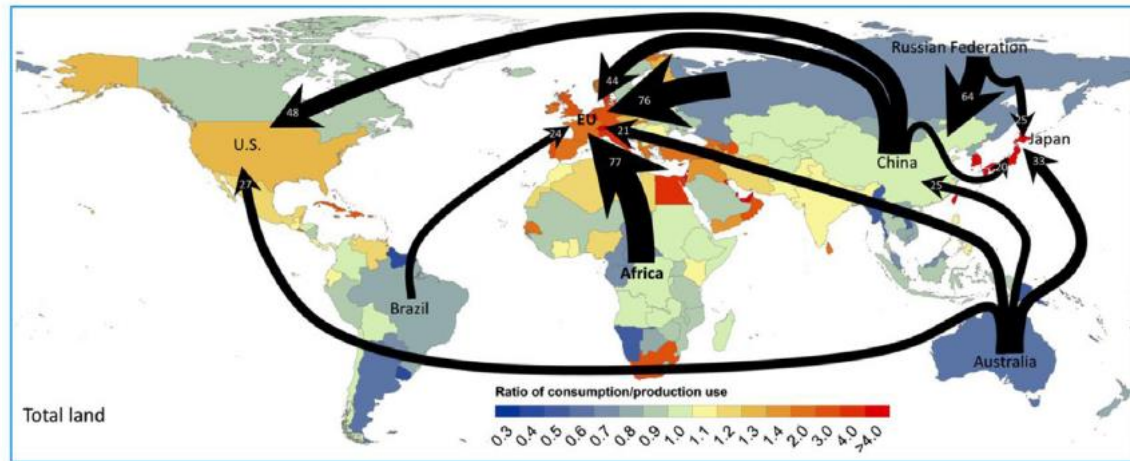

Innovatiivisia mekanismeja maidenväliseen ja globaaliin hallintaan

- Yhteisen luontopääoman käytöstä päättäminen (yhteishallinta)
- Rajavesisopimukset, pakolaiskysymysten yhteishallinta, päästökaupat, pandemisten epidemioiden hallinta...

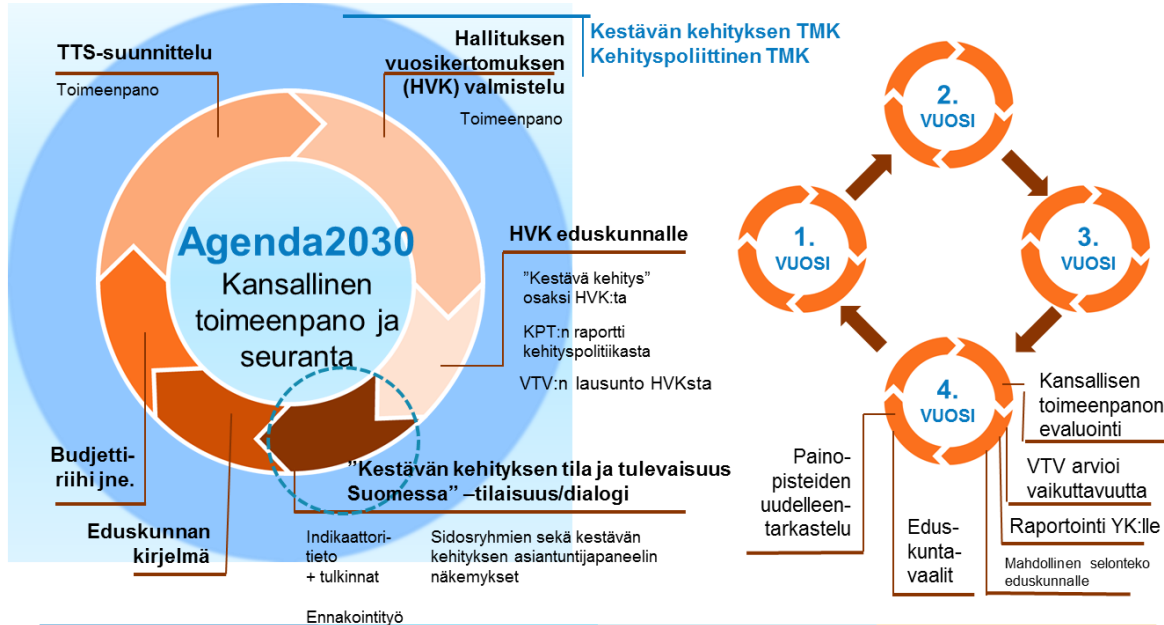
Monitasoiset ja globaalit pelisäännöt rajat ylittävälle virroille

Yu et al. 2013

- Nykyinen toiminta on epäoikeudenmukaista ja vääristää kansallisia toimia pyrittäessä kestäväan suuntaan
 - Ympäristöongelmat haittaavat virtojen molemmissa päissä, eritahtisesti
- Yritysmaailman, kansalaisyhteiskunnan ja julkisen sektorin yhteinen tehtävä**
-> yritykset voivat olla toimintatapojen muuttumisen ajureita

Kansallisella tasolla kestävän kehityksen valtavirtaistaminen

Toiminnan ulkoisvaikutukset?

Paikallisen tason toiminta

- Paljon potentiaalia radikaaleille innovaatioille, jos niihin innostetaan ja niistä palkitaan
- Yhteishallintaa ja pelisääntöjä paikalliselle tasolle
- Kokeilut ja niiden vaikuttavuuden arviointi tärkeää
- Osallistamisesta yhdessä kokeilemiseen, oppimiseen ja uudistuneiden rutiinien sisäänajoon

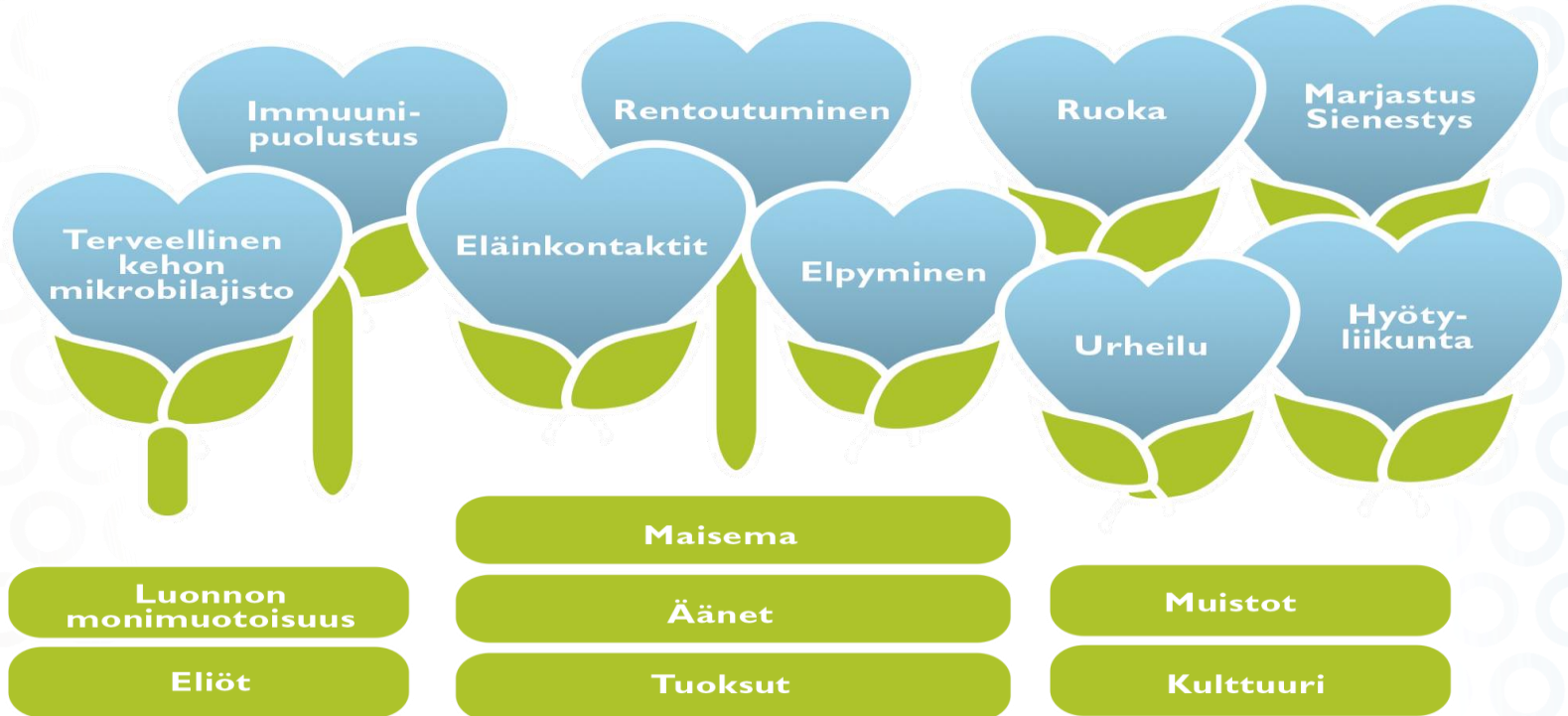
Positiivisia vaikuttavuuspolkuja

- ruoka • vesi • meret •
ekosysteemipalvelut •
kaupungit • energia •
terveys • koulutus •
tarttuvat taudit • työ •
ilmastonmuutos •
maankäyttö

Vaikuttavuuspolku Suomelle: Luontoaskel

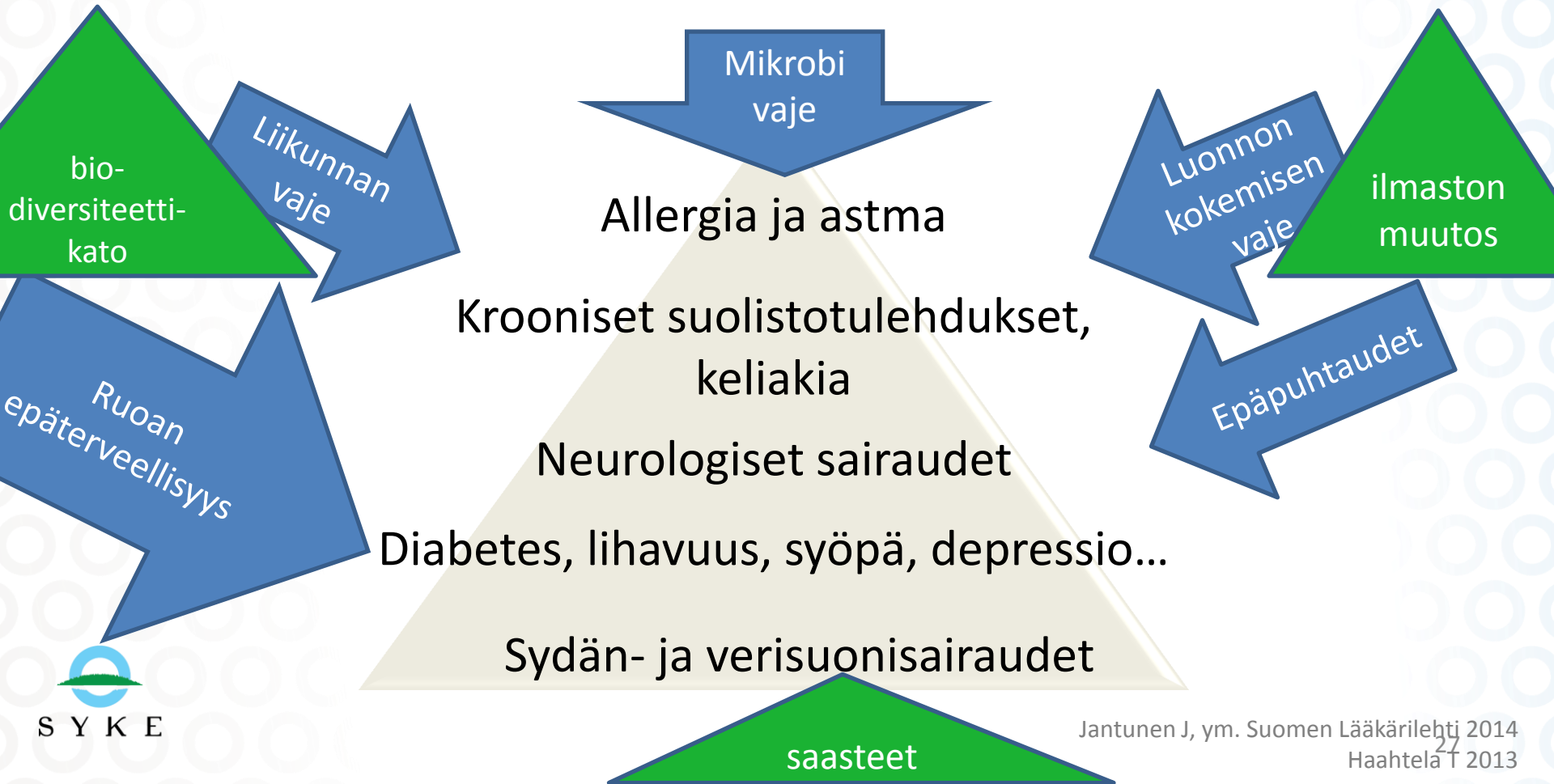
Luonto tukee terveyttä kokonaisvaltaisesti

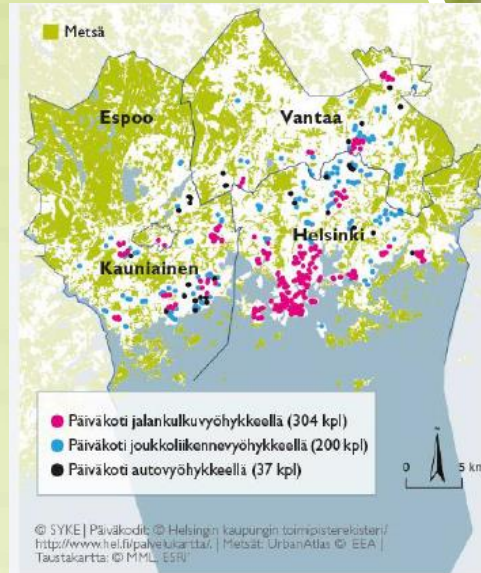
Yhteys Agenda2030 tavoitteisiin

Samat sairaudet aiheutuvat usein eri mekanismien kautta

Toimiva viherrakenne ja
sille altistumista tukevat
käytännöt luovat
kokonaisvaltaisia ja
tulevaisuuteen ulottuvia
luontopohjaisia ratkaisuja
terveyden vaalimiseen

Kolme kysymystä

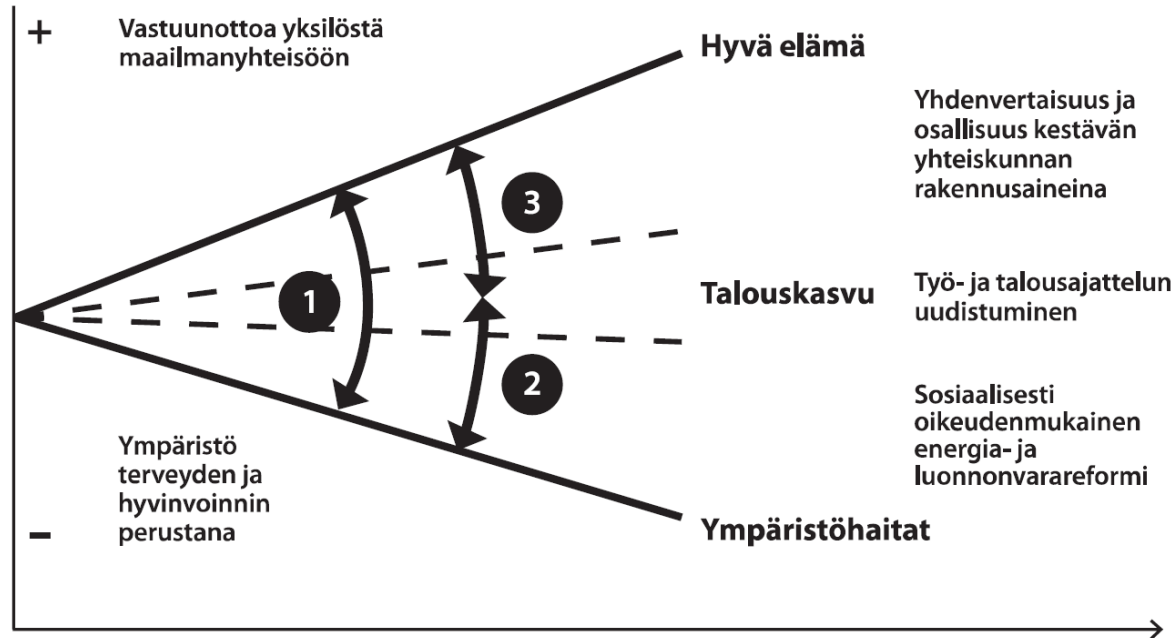

- **Miten voimaantua niistä, missä on edistytty?**
 - Muutosta voidaan saada aikaan lyhyessäkin ajassa
 - muutos ahdistuksesta yhdessä toimimiseen
- **Miten arvostaa sitä, mitä vielä on tai missä saavutettu hyvä tila?**
 - Jatkuva kilpailu eri yhteiskunnan tavoitteiden kanssa pakottaa jatkuvaan tietoiseen hyvän tason ylläpitoon
- **Miten tunnistaa ne vaikuttavuuspolut, joilla voidaan pureutua merkittävimpiin haasteisiin**
 - globaalit tavoitteet ja paikalliset haasteet
 - askeleita poluilla kohti radikaaleja murroksia
 - laaja koko yhteiskunnan yhteinen liike

Suomen viisi keihäänkärkeä

Kestävän kehityksen keskeiset tavoitekokonaisuudet

Tavoitteellinen ja hallittu muutos politiikan ytimeksi

Suomalaisen hyvinvointivaltion kaikkein vakavin kestävyysvaje on ekologinen velka. Suomen kansallisen tason päätöksillä voidaan vaikuttaa suomalaiseen tuotanto- ja kulutusrakenteeseen ja sitä kautta globaaliin kestävyYTEEN.

Loppumetreillä vaikutukset palautuvat Suomen hyvinvointiin.

Kuva 2. Eri maiden vostaamisen ja ekologinen kestävyys- ja sosiaaliset tavoitteet. Lähde: Euroopan komissio ja Eurostat.

Maapallolle mahtuva tulevaisuus

Maapallon rajallisuuden kunnioittaminen on ihmiskunnan hyvinvoinnin edellytys. Kiertotalous, vähähiilisyys ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen vievät yhteiskuntaa kestävään suuntaan. Muutoksen vauhdittamiseksi tarvitaan nopeita poliittisia päätöksiä, myös Suomessa. Suomalaisen kulttuurin ja tuotanto vaikutuksina takaisin Suomeen.

Kestävä hyvinvointi Suomen politiikan suunnaksi

- Valtiolla on merkittävä rooli hyvinvoinninvallion rakenteiden ja talouden muuttamisessa kestäväksi. Energialajitelman uudistamista ei voi jättää pelkästään markkinoiden varaan. BK Tv:n rinnalle tarvitaan ympäristövaikutuksia ja ihmisen hyvinvointia kuvaavia mittareita.
- Kuntien tulee edetä nopeasti kohti hiilineutraaliutta ja tukea kuntalaisten ympäristötoimia, kuten kasvihuonekaasun vähäisyyden hyödyntämistä ja energiatehokasta rakentamista. Näillä hillitään ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuuden huipentamista ja edistetään samalla hyvinvointia ja terveyttä.
- Luonnonarjen kuluksia alkaa jo tuotannossa. Yritykset voivat ohjata omaa ja yhteistyökumppanien toimintaa kestäväin suuntaan esimerkiksi edellyttämällä alihankijoiltaan kierrätettyjen materiaalien käyttöä.
- Tutkijoilla on keskeinen rooli arvioitaessa yhteiskunnan ratkaisujen kestävyyttä myös pitkällä aikavälillä.

Kiitos

www.syke.fi

Eeva.furman@ymparisto.fi